

Men de Herrer maa jo huske paa, at det andet Ting har foreslaaet Lærernes Højtidsoffer afløst, og jeg skulde tage meget fejl, om ikke dette Spørgsmaal bestandig vil banke paa paa ny; og saa vil jeg dog bede det høje Ting i Forvejen overveje, om De virkelig ville gaa med til saadan noget som dette at affasse Lærernes Højtidsoffer og lade Præsterne blive tilbage. Dette vilde nemlig med stor Hurtighed gøre Præsterne Offer til ingen Ting paa en Mængde Steder og til ikke synderlig over Halvdelen paa de fleste Steder; og det vilde være et fuldstændig Brud med de Principper som have været herskende baade i Folketinget og i Landstinget. Naar der har været Tale om, at Præsterne skulde have fast Wage eller Lønningsforhøjelse, har man stadig sagt, at fra det Øjeblik Offeret for Præsterne ophørte, skulde Lærernes Offer naturligvis ogsaa afløses. Hvis dette gælder her, maa det omvendte ogsaa gælde. Da jeg, som sagt, tror, at vi ikke blive fri for en Gang i Tidens Løb og vistnok meget snart at afløse Lærersofferet, forekommer det mig, at det vilde være et godt og fornuftigt Standpunkt for dette Ting at stille sig paa, at det sagde: Nu have vi gjort Begyndelsen, og nu gaar Lovforslaget til det andet Ting; hvis saa det andet Ting vil have Lærernes Offer afløst, kunne de jo vedtage dette Lovforslag, og saa ere vi færdige med det, som hele Befolkningen ønsker at komme bort fra. Men jeg er jo rigtigt nok af den Formening, at Befolkningen paa ingen Maade i nogen særlig Grad ønsker, at vi absolut skulle bort fra Accidenserne. — Hvis jeg maatte faa Lov dertil, vilde jeg gerne tilføje en Bemærkning, som jeg beder det høje Ting ikke at miskende, men som gaar i Retning af dette, at jeg, naar Taleren er om denne Sag, vil bede Dem om at tage det nødvendige Hensyn til den Stand, jeg har den Ære at høre til. Vis, at De ville os det vel, og at De ikke paa nogen Maade ville forurette os. Vi havde for et Par Aar siden en Lov om Tiendens Afløsning, ifølge hvilken den første den bedste Minister ved et Bennetrøg kan borttage $\frac{1}{8}$ af Præsterne Lønning i Tiender. Det kom ind — jeg tør ikke sige indsmugledes, men det kom i alt Fald ind i stort Hastværk i sidste Øjeblik i det andet Ting, og det var saa at sige ikke til at forebygge, selv om vi nok saa gerne vilde have forebygget det. Da Biskop Sthyr og jeg bleve opmærksomme derpaa, søgte vi at faa det forandret, men vor Ændring faldt med to Stemmers Majoritet. Jeg skal ikke glemme, at det daværende Ministerium stillede sig saa loyalt, at de, skønt

de vist i høj Grad ønskede Loven — hvad jeg for øvrigt ogsaa gjorde, fordi det var en god og fornuftig Lov — dog afholdt sig fra at stemme ved den nævnte Lejlighed, uagtet der mulig kunde være Tale om, at Loven saa vilde falde i det andet Ting. Især har jeg ikke glemt, at den højtærede daværende Konjekspræsident og den daværende Kultusminister baade her i Salen og privat udtalte, at de fandt, at Præsterne bleve forurettede, og at de gerne vilde være med til at bøde derpaa ved den første Lejlighed; og jeg skulde tage meget fejl, om det ikke i Kultusministeriet var under Overvejelse at faa Rettelser ind i Loven. Jeg bebrejder ikke dette høje Ting, at det ikke destomindre vedtog Bestemmelsen, aldeles ikke, jeg forstaa det godt; Sagen havde til Dels en politisk Side, og, som sagt, Loven var god, men de Herrer vilde ogsaa forstaa, at det var overmaade stor Harme i den danske Præstestand og tillige stor Forbavselse for i alt Fald de fleste af dens Medlemmer se hen til dette Ting som det Sted, hvor de særlig tro, at deres Interesse og Arbejd varetages, og det er dog uomtvisteligt, at det blev de ikke ved denne Lejlighed. Det var et Sammenstød af Omstændigheder, der gjorde det, men det er ikke let for Folk, som staa uden for, at vide det, og derfor forekommer det mig, at vi havde lige som lidt til gode i den Henseende ved den første kirkelige Afstemning, vi fik igen, og jeg vil derfor appellere til de Herrer om at hjælpe os til at faa en Offerafløsning, som vi kunne være tjent med.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Bardensleth): Det er kun nogle ganske faa Bemærkninger, jeg skal gøre, idet jeg i væsentlige Henseender kan henholde mig til de Bemærkninger, som fremkom fra det ærede 2det Medlem for 7de Kredts (Bjerre) overfor det ærede 1ste Medlem for 10de Kredts (Frijs). Jeg skal blot accentuere, at saaledes som Sagen nu foreligger, er Spørgsmaalet det, hvorvidt Landstinget ved sin Afstemning over dette Lovforslag vil tilkendegive, at man ønsker Sagen fremmet videre paa det Grundlag, som her foreligger. Man kan jo ikke nære nogen Illusion om, at der skulde komme noget Resultat ud af denne Sag i denne Samling, selv om Lovforslaget nu vedtages her ved 3dje Behandling, vil det jo ikke kunne blive fremmet i det andet Ting. Men det vil altsaa for Fremtiden, for saa vidt Regeringen ønsker at tage Spørgsmaalet op igen, stille sig saaledes, at hvis nu Landstinget fortafter det foreliggende Lovforslag, har det